

PALVELUSTYTTÖJEN KLUBI.

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

Palvelustyttöt ovat muuttelle- vaa väkeä. Ja palvelustyttö ei halua kullekään arkkuun ja muita tarpeitaan palkasta toiseen ja maksaa niistä kuletmaksuja. Eikä hän myöskään halua maksaa korkeita maksuja säilytysmaksuksiin y. m. Siksi klubi varustaa paikan tyttöjen arkuille sellaisen, että jokainen pääsee aina arkulleen ja säilytysmaksut eivät ole korkeat.

Kalustetut huoneet täyttävät toisen kauan kaivatun tarpeen. Tässä kodissa halvasta vuokrasta saa tyttö asunnon silloin kun on poissa työstä ja hakemassa paikkaa. Täten on koti ollut aina asujia täynnä. He ovat myöskin saaneet siellä kukin keittää ruokansa, joka on halunnut siten säästää, myöskin he siellä saavat pestä vaatteensa ja sillittää ne.

Tämä tekee mahdolliseksi sen seikan, että kun tyttö menee johonkin uuteen palveluspaikkaan, ei hänen tarvitse viedä muassaan kantamusta likaisia vaatteitaan, sillä tytöt eivät halua eivätkä voi maksaa vaatteiden pesumaksuja työttöminä ollessaan. Ja siten on yksi pikku riita-asia emännän ja palvelijan välillä poistettu.

Jos joku tyttö, joka on vuokrannut huoneen kodista, jo samana päivänä sattuu saamaan palveluspaikan, niin ei hänen silloin tarvitse maksaa huoneen vuokraa. Ainoastaan siinä tapauksessa otetaan maksu, jos hän on ollut yötä kodissa. Siten klubi auttaa jäseniään tulemaan toimeen mahdollisimman vähillä menoilla silloin, kun ovat vapaina ja siihen on vielä lisäksi mukavat asunolosuhteet ja työtoveriensa seura, joten ei tarvitse kärsiä yksinäisyydestä.

Klubin on jo täytynyt hankkia paljon suurempi huoneusto kuin mitä he alkoivat. Tässä huoneustossa on yhteinen makuuhuone yhtähyvin kuin yksityisiäkin huoneita. Siten voidaan työlle antaa asunto vieläkin halvemmasta vuokrasta. Kodissa on piano ja suuret seurustelusalit, missä klubin jäsenet voivat kestitä vieraitaan ja nautia vapaudesta, mitä he eivät voi muualla saada, joka seikka kehittää heissä enemmän itsekunnioitusta ja oman arvon tuntoa, saattaen heidän elämänsä enemmän normaaliin. Kun klubi tarvitsi enemmän rahaa lisäkalusteen ostamiseen, saatiin sitä iltamien pidolla ja lahjoitusten kautta.

Klubin yleiset kokoukset pidetään torstai-iltoina, joihin on vapaa pääsy kaikilla klubin jäsenillä. Ensimmäinen torstai-ilta jokaisena kuukautena on varsinaisen työkokous, jossa päätetään klubin asioista; kolme muuta torstai-iltaa kuluu panemalla toimeen huvittelaisuuksia tai annetaan luentoja kautta ohjeita. Klubin kasvavan jäsenluvun mukana on siihen liittynyt paljon sellaisia tyttöjä, jotka osaavat hyvin vähän englanninkieltä. He ovat halukkaita oppimaan englanninkieltä, tietäen että se auttaa heitä palveluspaikoissaan ja siksi joku aika sitten perustettiin klubin yhteyteen englannin kielen koulu, johon tytöt ottavat innolla osaa.

Klubi todellakin osottautuu edistykseksi siinä, että se on ryhtynyt parantamaan vissejä oloja siten, että on ryhtynyt kehittämään palvelijattarien yleistä ammattitaitoa ja palvelustyttöjen elämäntapoja. Heti klubin perustamisesta alkaen tämä suunnitelma toteutettiin perustamalla oppikursseja palvelustyttöille. **Koulu on jo päässyt niin hyvään alkuun, että kerran kuukaudessa annetaan klubin jäsenille käytännöllistä opetusta keittämisessä,**

jota opetusta antavat klubin jäsenien keskuudessa löytyvät ammattitaitoiset keittäjät, ja se runsas osanotto tyttöjen taholta näihin keittokursseihin osoittaa, että yleinen opetus taloustöiden alalla olisi hyvin käytännöllinen ja menestyksellinen yritys.

Klubi on osottanut jäsenistö- leen yhteistoiminnan merkityksen. Paikanvälitystoimistomaksu on jo alkuperäisestä laskettu puolella ja ajanoloon se mahdollisesti voidaan poistaa kokonaan. Tämä sekä se seikka, että työtöillä on koti ja seurustelukeskus, ovat siksi suuresta arvosta palvelustyöille, että heidän hyvin kannattaa pitää yhteinen koti yllä.

MITEN PALVELIJATTARIEN ASEMAA VOITTAAN PARANTAA.

(Jatkoo ensimmäiseltä sivulta)

tyy tulla ymmärtämään, että hän ei ole palvelija, vaan **edustaja, sijainen** vastuunalaisessa luottamustoimessa. Että hän on täyttämässä jonkun toisen ihmisen tehtävää. Palvelijan täytyy tulla tietämään, että hänen työnsä on ajatusta, huolellisuutta ja taitoa kysyvä ja että ennenkuin hän on siihen toimeen kykenevä täytyy hänen siihen käydä oppi.

Täytyyhan kutojankin käydä oppi ammatistaan, vaikka hänen työnsä on kovin yksinkertaista ja helppoa taloustoimiin verraten. Se ei kysy niin paljoa ajatusta ja harkintaa, suunnittelua ja laskemista, kuin taloustyö. Kutojalla on aina vain yksi ja sama työ, aina samat mekaaniset liikkeet tehtävänä, jota vastoin taloustyön tekijällä on satoja eri toimia, jotka kaikki kysyvät ajatusta, harkintaa ja suunnittelua ja hienon hienoa huomiokykyä ja makua.

Kuinka surullista onkaan ajatella, että sadat ja tuhannet tytöt, joilla ei ole mitään tietoa, ei aavistustakaan työnsä laadusta, tärkeydestä ja vaikeudesta, täytyy siten kuitenkin yrittää leipäänsä ansaitsemaan. Tarina kertoo ja voi se olla aivan totta, että eräältä vasta maahan tulleelta palvelustyöltä kysyttiin, mitä hän osaa tehdä, johon tyttö (kotoisin pohjois-Norjasta) kaikessa viattomuudessaan vastasi: "kyllä minä osaan lypsää peuroja". Ja hän etsi taloustyötä New Yorkin kaupungissa!

Mitä olisi siis palvelijattarien tehtävä asemansa parantamiseksi? Monen moni väittää, että palvelijattaria on mahdoton järjestää. Katsokaamme onko siinä väitöksessä mitään perää.

Suomalaiset palvelijattaret ovat saaneet niin paljon aikaan New Yorkissa ja samoin San Franciscossa, että ovat perustaneet oman osuuskotinsa. He ovat ottaneet jo ensimmäisen askeleen palvelijattarien järjestämiseksi. He ovat luoneet perustan, jolle on helppo järjestää ja joka perusta palvelijattarien järjestämiseksi on tarpeellinen, välttämätön.

Mutta ennenkuin palvelijattaret voivat yleensä asemaansa parantaa, on järjestäminen välttämätön. Järjestykseen palvelijattaret ensiksi ja sitten sen järjestönsä kautta ryhtyköt antamaan ammattiopetusta jäsenilleen. Se kävisi päinsä hyvin jo suomalaisten palvelustyttöjen keskuudessa New Yorkissa ja San Franciscossa, missä heillä on oma koti, missä tätä opetusta voidaan antaa.

Toisessa paikassa tätä lehteä on kirjoitus "Palvelustyttöjen klubi", jossa kerrotaan Los Angelesin palvelustyttöjen ottaneen jo askeleen tähän suuntaan hyvällä menestyksellä. Miksikä eivät palvelustyttöt muualla voisi tehdä samoin?

Opetusta kotitaloustoimissa voisivat antaa kokeneemmat palvelijattaret luentoja ja havainnollisen opetuksen kautta. Opetusta keittämisessä voitaisiin naisten kodissa antaa visseinä päivinä viikossa, visseinä iltoina voitaisiin keskustelujen ja luento- jien muodossa antaa opetusta muissa taloustehtävissä astioiden pesusta ja lattioiden pesusta aina hienoimpiin tehtäviin asti. Tämä ei suuria varoja kysyisi ja mitä varoja se mahdollisesti tulisi kysymään se voitaisiin suorittaa jäsenmaksuilla.

Ja vihdoin kun järjestö saataisiin kyllin voimakkaaksi, voitaisiin sen avulla ryhtyä määräämään palkkojen suuruus ja työpäivien pituus. Palvelijattarien järjestöt voisivat ylläpitää paikanvälitystoimiston, kuten naisten osuuskodit jo tekevät, ja näiden paikanvälitystoimistojen kautta järjestää palvelijattarille viisit työtunnit päivässä, siten, että siellä missä työpäivä on pitkä tehtäisiin se kahdella vuorolla ja silloin kuin jokin palvelustyttö haluaisi saada jonkun päivän vapaata aikaa, voisi paikanvälitystoimisto laittaa toisen tytön hänen tilalleen siksi aikaa, eikä emännillä olisi siihen mitään sanomista. Ja mitäpä siinä silloin tarvitsisikaan olla, jos kerran hänen ei sen enempää palkkaa tarvitsisi maksaa ja jos kerran yksi tyttö tekee hänen työnsä aivan yhtä hyvin kuin toinenkin tyttö.

Tältä kannalta asiaa katsottuna, ei minusta näytä palvelijattarien järjestäminen, heidän palkkojensa korottaminen ja työpäivänsä lyhentäminen ensinkään mahdottomalle.

Luulen, että mikäli palvelustyttöjen järjestämisestä on kokeiltu ja siinä epäonnistuttu, on siinä tehty se erehdys, että ei ole lähdeytty järjestämään oikeasta päästä. Ei ole ensinkään otettu huomioon ammattitaidon välttämättömyyttä. Ja pitäisihän tämän olla aivan selvä kysymys. Näemmehän sen, että kyykkäämmät palvelijattaret, ne, joilla on taitoa tehtävänsä melkein poikkeuksetta aina onnistuvat saamaan parempipalkkaiset ja helpoimmat palveluspaikat. He kun osaavat työnsä, niin heillä on puoli vaatia. Emme myöskään voi moittia työnantajia siitä, jos he eivät ole halukkaita maksamaan korkeata palkkaa työstä, joka ei ole lähimainkaan tyydyttävä.

Siis minä ehdotan kaikkien niiden palvelustyttöjen nimessä, jotka ovat ammattiaan vasta alkamassa ja kaikkien niiden nimessä, jotka eivät ole koskaan saaneet saamaan paikkaa, missä heitä olisi ymmärretty ja koettu antaa heille jonkinmoista opetusta ja ohjausta työssään, vaan sen sijaan aina vaan saaneet tyyliä kohtelua osakseen, että suomalaiset palvelustyttöt, nyt ainakin New Yorkissa ja San Franciscossa, eikä se niin mahdotonta ole muuallakaan, perustaisivat palvelijattarien järjestöjä ja niiden järjestöjen kautta perustaisivat oppikursseja palvelijattarille.

Jo yksinään se seikka, että heidän paikanvälitystoimistonsa kautta saisivat palvelustyttöjä tarvitsevat ammattiinsa perehtyneitä palvelijoita, auttaisi sekä heidän paikanvälitystoimistoaan että niitä tyttöjä, jotka kuuluvat siihen järjestöön. Sellaiset tytöt olisivat enemmän haluttuja ja he voivat vaatiakin jotain, jotka kykenevät ammatistaan.

Ja olen varma, että jos tällä tavalla aletaan järjestämään palvelustyttöjä, niin sen ei kauan tarvitse rajottua yksinomaan suomalaisten keskuuteen (koskapa Los Angelesissa ovat sen jo vieraskieliset älyneet itsestään) vaan yltyisi pian muunkin kieli-

siä palvelustyttöjä järjestöön. Ja olempa varma, että jos vaan asiaan tältä kannalta ryhdytään, niin pian on palvelijattarien järjestö aivan yhtä varma todellisuus tässä maassa kuin minkä muun ammattilaisten järjestö tahansa.

Myöskään ei tarvitse väittää sitä, että on muka turhaa opettaa palvelijattarien ammattia kenellekään, kun "palvelustyttöjen ammatti on häviämässä". Mikä hullunkurinen väitys, ja kuitenkin joskus saa sellaistaakin kuulua! Se työ, mitä palvelijattaret tekevät, ei tule koskaan häviämään. Päinvastoin tulee se ammatti kehittymään yhä korkeammalle ja korkeammalle kunhan kehitys kulkee eteenpäin. Joskaan kotipalvelijattaria, siinä merkityksessä kuin mitä he nyt ovat, ei tule aina olemaan, mutta sellaista palvelusta mitä he toimittavat tulee yhteiskunta aina tarvitsemaan, joskin silläkin alalla tulee työnjako tapahtumaan ja kukin ala työtä tulee kehittämään yhä täydellisemmäksi. Mutta ennenkuin sinne asti on päästy, on kulunut mahdollisesti montakin ihmisikää ja meidän täytyy jotain toimia nyt tänäpäivänä tänäpäivänä elävien ihmisten hyväksi.

Palvelijattaret tarvitsevat ammattitaitoa menestyäkseen työssään. Sen taidon he myöskin tarvitsevat vielä silloinkin kun oman kodin perustavat, kenelle se onni tapahtuu.

Siis perustakaamme palvelijattarien järjestö samalla pohjalle kuin monet ammattijärjestöt perustavat, nim. ammattitaitoisuuden perustalle.

* * *

On olemassa yksi osa palvelijattaria, jotka vaihtelevat ammattiaan kotipalvelijattarien luokasta hotellipalvelijattarien luokkaan ja päinvastoin. Hotelli- ja ravintolapalvelijat ovat jo useissa kaupungeissa osaksi järjestyneitä, muita naispalvelijain järjestymistä jossakin määrin vaikeuttaa juuri tuo edellämainittu seikka, että monet tytöt vaihtelevat vuoroin ollen perhepalvelijoina vuoroin hotellin- ja ravintolapalvelijoina. Tämän seikan mielestäni voi tasoittaa ainoastaan se seikka, että kumpikin ammatti yleisesti järjestyy, sekä kotipalvelijattaret että ravintola- ja hotellipalvelijat. Ja mahdollisesti silloin voitaisiin ottaa jonkinlainen muuttokorttijärjestelmä käytäntöön näiden kahden järjestöjen välillä.

Sitten on eräs hokka palvelijattaria, joista jo alussa mainitsin, jotka ovat siltä väliltä. Ovat perhepalvelijoita, mutta samalla heidän työssään vallitsee työnjako samoin kuin hotellin- ja ravintolapalvelijain työssä. Nämä ovat monimiljooneerien palvelijat, joita on yhden työnantajan palveluksessa useampia ja joilla on kullakin viisi työtä tehtävänä. Mutta nämä silti kai täytyisi järjestää perhepalvelijain järjestöön. He sentään ovat vähemmistönä suuressa palvelijattarien armeijassa ja heidän olonsa ei kaipaakaan niinkään paljon parannusta, kuin niiden palvelustyttöjen asema, jotka joutuvat palvelemaan keski- ja työväenluokkaa.

Tällä on tahdottu sanoa, että heidän aineellinen, taloudellinen asemansa ei kaipaakaan niin paljoa parantamista, mutta heidän henkinen asemansa sitä kaipaavaa sitäkin enemmän. Hekin ehdottomasti kuuluvat työväenriviin ja heidän paikkansa on samassa järjestössä kuin kaikkien muiden palvelijattarien. Ja useilla heistä on vähän persoonallista vapautta, jos onkin muuten mukavammat olot. Järjestö voi auttaa heitäkin, auttaa arvaamattoman pal-